

Εκπαιδευτικό Σενάριο: «Ευρωπαϊκή Ένωση»

1...Ταυτότητα

Τίτλος: «Ευρωπαϊκή Ένωση»

Κοινό: Μαθητές/τριες ΣΤ΄ τάξης

Γνωστικά αντικείμενα: Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, Γεωγραφία, Πληροφορική, Ιστορία

Σύνδεση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα: Ενότητα «Το άτομο και η Ευρωπαϊκή Ένωση» στο μάθημα Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, «Η Ευρώπη» στο μάθημα της Γεωγραφίας της ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού
Λογισμικό: Word, Excell, Internet Explorer

Εισαγωγή και προβληματισμός

Η δασκάλα ξεκινώντας την ενότητα που αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαπιστώνει πως οι μαθητές/τριες μπερδεύουν τις έννοιες «Ευρώπη» και «Ευρωπαϊκή Ένωση».

Ο τρόπος προσέγγισης της εν λόγω ενότητας έχει σχεδιαστεί με διαθεματικές προεκτάσεις στα μαθήματα της Γεωγραφίας και της Ιστορίας και δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να κατασκευάσουν νοητικές δομές μεταξύ των γνωστικών πεδίων που εμπλέκονται στη συγκεκριμένη ενότητα με σκοπό την πληρέστερη επίτευξη των παιδαγωγικών, διδακτικών και μαθησιακών στόχων καθώς και την εξοικείωση των μαθητών με τη χρήση του διαδικτύου.

Αντικείμενο του σεναρίου και έννοιες

Η ιδέα του σεναρίου δόθηκε με αφορμή τη διδασκαλία της ενότητας «Το άτομο και η Ευρωπαϊκή Ένωση» στο μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής στην ΣΤ΄ τάξη. Για την πληρέστερη πληροφόρηση και ανάδειξη από τους μαθητές των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και του ρόλου της Ε.Ε, την ανάπτυξη συνεργασίας κατά τη διερεύνηση του θέματος και την ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών χρησιμοποιούνται υπολογιστικά εργαλεία καταχώρησης, επεξεργασίας δεδομένων (Word, Excell) καθώς και η ηλεκτρονική διεύθυνση της Ε.Ε (<http://europa.eu.int>). Γι' αυτό το σκοπό οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αρχίζουν να συγκεντρώνουν στοιχεία και πληροφορίες που τους αφορούν, τις οποίες ύστερα θα τις επεξεργαστούν.

Οι στόχοι του σεναρίου

Η υλοποίηση του σεναρίου στοχεύει στο να αντιληφθούν οι μαθητές βασικά στοιχεία που σχετίζονται με την «Ευρώπη» και την «Ευρωπαϊκή Ένωση».

Από τη συγκεκριμένη, λοιπόν, δραστηριότητα επιδιώκεται οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να κατανοήσουν τις ανάγκες που οδήγησαν στη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να συνειδητοποιήσουν τις αλλαγές που επέρχονται σε κάθε χρονική περίοδο σε κάθε χώρα.
- Να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε χώρας (τον πληθυσμό, το νόμισμα, τη θρησκεία, τη γλώσσα, την έκταση) και να τα συγκρίνουν με τις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Να αξιοποιήσουν την τεχνολογία ως εργαλείο μάθησης και σκέψης.
- Να λειτουργήσουν μέσα σε κλίμα αμοιβαίου σεβασμού με το συμμετοχικό –συνεργατικό χαρακτήρα της μάθησης.

Για να είναι δυνατόν να υλοποιηθεί το σενάριο οι προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών στη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή καθώς και στην δυνατότητα πλοήγησης στο Διαδίκτυο πρέπει να θεωρούνται δεδομένες. Ο/Η δάσκαλος/α λειτουργεί επικουρικά και βοηθά σε όποιο σημείο της δραστηριότητας αντιμετωπίζουν πρόβλημα οι μαθητές/τριες.

Παιδαγωγικές προσεγγίσεις

Οι οικοδομιστικές προσεγγίσεις αναγνωρίζουν ότι οι μαθητές, πριν ακόμα πάνε στο σχολείο διαθέτουν γνώσεις και αυτό που χρειάζεται είναι να βοηθηθούν ώστε να οικοδομήσουν νέες γνώσεις πάνω σε αυτές που ήδη κατέχουν. Οι μαθητές, κάτω από αυτό το πρίσμα, συμμετέχουν ενεργά στην οικοδόμηση των γνώσεών τους. Το πλαίσιο αυτό οδηγεί στην άποψη ότι η εκπαίδευση πρέπει να έχει ως κύριο σκοπό να βοηθήσει τους μαθητές να γεφυρώσουν το χάσμα ανάμεσα στις άτυπες και τις τυπικές γνώσεις τους. Ο οικοδομισμός με τις διάφορες εκδοχές του, όπως ο κλασικός οικοδομισμός, ο κονστρακτιονισμός (constructionism) και ο κοινωνικός οικοδομισμός εντάσσεται στα πλαίσια των γνωστικών θεωριών μάθησης όπως και οι κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις.

Οι κοινωνικοπολιτισμικές προσεγγίσεις αντιλαμβάνονται τη μαθησιακή δραστηριότητα πλήρως ενταγμένη στο κοινωνικό, ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαδραματίζεται. Οι γνωστικές διεργασίες δε νοούνται συνεπώς ως αυτόνομες οντότητες αλλά συστατικά ενός οργανωμένου όλου, του νου, ο οποίος λειτουργεί και αναπτύσσεται μέσα σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικοπολιτισμικό περιβάλλον ιστορικά προσδιορισμένο. Κάτω από το πρίσμα αυτό, οι συνεργατικές δραστηριότητες συντελούν καταλυτικά στη διαδικασία οικοδόμησης της γνώσης ενώ επίσης σημαντικό ρόλο παίζουν τα χρησιμοποιούμενα εργαλεία (υλικά και συμβολικά) και ο καταμερισμός εργασίας όπως περιγράφει η θεωρία της δραστηριότητας (activity theory).

Η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, η Γεωγραφία και η Ιστορία είναι από τα μαθήματα του Δημοτικού Σχολείου στα οποία μπορεί η σχολική τάξη να μετατραπεί σε εργαστήριο μάθησης αξιοποιώντας τις νέες τεχνολογίες, σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ, 2002). Ανάμεσα στους σκοπούς των μαθημάτων είναι και η εξοικείωση του μαθητή με τις νέες τεχνολογίες ώστε ο ίδιος να δραστηριοποιείται να αναζητά πληροφορίες που παρέχονται μέσω του διαδικτύου ή διερευνητικών λογισμικών.

Ο σχεδιασμός του εκπαιδευτικού σεναρίου με αντικείμενο την «Ευρωπαϊκή Ένωση» επικεντρώθηκε στη δυνατότητα που παρέχει η επιστημονική γνώση να θέτει βασικούς προβληματισμούς, αναφορικά με τον κοινωνικό και γεωγραφικό χώρο (εμφανίσεις – φαινόμενα – αλληλοσυσχετίσεις) και τις κοινωνικές σχέσεις ή τις σχέσεις ανθρώπου- περιβάλλοντος (Κατσίκης, 1999).

Με βάση τα παραπάνω, το σενάριο επικεντρώνεται στη διερεύνηση και στην κατανόηση από την πλευρά των μαθητών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως πολιτικού, οικονομικού, πολυ-πολιτισμικού συνασπισμού κρατών, ενταγμένου στα ευρύτερα γεωγραφικά πλαίσια της ευρωπαϊκής ηπείρου.

Η παρούσα διδακτική πρόταση προσφέρεται ως ενδεικτικό υλικό για τον εκπαιδευτικό και το μαθητή και έχει δομηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να υπηρετεί μια επαγωγική πορεία διδασκαλίας. Με αφετηρία το σενάριο «Η Ευρωπαϊκή Ένωση» βασική επιδίωξη είναι η αναζήτηση και η επιλογή των εκάστοτε στοιχείων σε κάθε μία φάση του από τους μαθητές, ώστε να υπάρχει η αντίστοιχη ταξινόμηση και διερεύνησή τους σε σχέση με το θέμα που επεξεργάζονται με τη χρήση και την αξιοποίηση του υπολογιστή, εκπαιδευτικού λογισμικού και ηλεκτρονικών εργαλείων.

Διδακτική διαδικασία

Η αφορμή - αφετηρία πάνω στην οποία βασίζεται το σενάριο καθώς και ο προβληματισμός των μαθητών που προέκυψε κατά τη διδασκαλία του κεφαλαίου αυτού και ο οποίος επιχειρείται να «απαντηθεί» μέσα από το σενάριο αυτό, είναι η σύγχυση που προκαλεί στους μαθητές η συνεχής διεύρυνση της Ε.Ε. καθώς και η δυσκολία που έχουν στο να ξεχωρίζουν τα κράτη – μέλη από τα υπόλοιπα ευρωπαϊκά. Επίσης η καθιέρωση του Ευρώ ως κοινού νομίσματος 11 κρατών (ποιών και γιατί, με ποια κριτήρια;) και η ένταξη κι άλλων στην νομισματική ένωση αποτελούν δύσκολες έννοιες στους μαθητές, οι οποίες πρέπει να ξεκαθαριστούν.

Η διδακτική πρόταση υλοποιείται στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής μάθησης (Ματσαγούρας 2002). Οι μαθητές της ΣΤ΄ Δημοτικού μέσα σε κλίμα συνεργασίας θα διερευνήσουν το εν λόγω θέμα αξιοποιώντας τα εργαλεία της επεξεργασίας κειμένου και των υπολογιστικών φύλλων όπως επίσης και την ηλεκτρονική διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://europa.eu.int>) που περιέχει τις σχετικές πληροφορίες. Επιπλέον οι μαθητές χωρίζονται

σε ομάδες και αρχίζουν να συγκεντρώνουν στοιχεία και πληροφορίες που τους αφορούν, τις οποίες ύστερα θα καταγράψουν και θα ερμηνεύσουν (Αργύρης, 2002).

Το εκπαιδευτικό σενάριο «Η Ευρωπαϊκή Ένωση» προσπαθεί να προτείνει μία σειρά δραστηριοτήτων που σκοπό έχουν να προάγουν την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στη μαθησιακή διαδικασία, τη διερευνητική, δημιουργική και την ομαδοσυνεργατική εργασία (Ματσαγγούρας 2002).

Με τη χρήση των ΤΠΕ δημιουργείται διερευνητικό περιβάλλον (το οποίο βασίζεται στις εποικοδομιστικές θεωρίες μάθησης) με τη βοήθεια του οποίου ο μαθητής:

- ακολουθεί ευέλικτα και μη προκαθορισμένα μονοπάτια για την επίλυση ενός προβλήματος,
- αναλαμβάνει με ουσιαστικό και υπεύθυνο τρόπο τον έλεγχο της μάθησής του,
- οικοδομεί τη νέα γνώση από την παλαιά με βάση τις ικανότητες και τους ρυθμούς του,
- συνεργάζεται με άλλους μαθητές και συμμετέχει σε κοινές εργασίες (projects), διερευνά, αναζητά, αναλύει, συνθέτει.

Διάρκεια

Η εκτιμώμενη διάρκεια για την υλοποίηση του σεναρίου είναι 6 διδακτικές ώρες χωρίς βέβαια αυτό να αποτελεί δέσμευση. Υλοποιώντας το σενάριο ο/η δάσκαλος/α αποφασίζει αν και πότε θα πρέπει να γίνει εμφάνιση σε ορισμένα θέματα. Το σενάριο μπορεί να υλοποιηθεί σε 6 χωριστές ώρες στα πλαίσια του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής και ενδεχομένως στην ώρα της ευέλικτης ζώνης. Αν οι μαθητές δείξουν ενδιαφέρον μπορεί να παραταθεί η χρονική διάρκεια κατά 2 ώρες σύμφωνα με την επέκταση που προτείνεται παρακάτω.

Οργάνωση και συντονισμός της τάξης

Απαραίτητη προϋπόθεση στο ξεκίνημα των δραστηριοτήτων είναι η κατανομή των ρόλων που θα διαδραματίσουν οι μαθητές καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα οργανωθούν οι ομάδες. Σημαντικός παράγοντας είναι ο νέος ρόλος που καλείται ο δάσκαλος να διαδραματίσει.

Ρόλος δασκάλου:

Ο δάσκαλος εφαρμόζει τις αρχές της φθίνουσας καθοδήγησης και παρακολουθεί την ομάδα και επεμβαίνει όπου κρίνει πως είναι απαραίτητο. Επίσης προσέχει αν όλοι οι μαθητές/τριες μιας ομάδας συμμετέχουν στην εργασία. Έτσι ο εκπαιδευτικός γίνεται συνεργάτης, καθοδηγητής και βοηθός των μαθητών/τριών στην αναζήτηση της γνώσης, στην επιλογή και στην αξιοποίηση της πληροφορίας. Ο εκπαιδευτικός μαθαίνει τους μαθητές πώς να μαθαίνουν, ενώ παράλληλα η διδακτέα ύλη προσεγγίζεται διαθεματικά καθώς τα γνωστικά αντικείμενα συνδέονται με θέματα που πραγματεύονται από άλλες επιστήμες. (Ματσαγγούρας, 2003)

Ρόλος των μαθητών/τριών:

Η διδακτική μας πρόταση υλοποιείται στο πλαίσιο της ομαδοσυνεργατικής μάθησης (Ματσαγγούρας 2002). Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές συνεργάζονται μπροστά στον υπολογιστή σε μικρές ομάδες 2-4 ατόμων, αναζητούν το υλικό που χρειάζονται, παρατηρούν, συζητούν, κρίνουν, απορρίπτουν, συνθέτουν, ακολουθώντας το δικό τους δρόμο προς τη γνώση (Αργύρης, 2002). Στα πλαίσια της ενεργής αυτής διδασκαλίας, ο ρόλος του εκπαιδευτικού αναβαθμίζεται.

Διαδικασία (μαθητικές δραστηριότητες)

Οι μαθητές της ΣΤ΄ Δημοτικού μέσα σε κλίμα συνεργασίας θα διερευνήσουν το εν λόγω θέμα αξιοποιώντας το περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου και των υπολογιστικών φύλλων, όπως επίσης και την ηλεκτρονική διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (<http://europa.eu.int>) που περιέχει τις σχετικές πληροφορίες. Επιπλέον οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες και αρχί-

ζουν να συγκεντρώνουν στοιχεία και πληροφορίες που τους αφορούν, τις οποίες ύστερα θα καταγράψουν και θα τις ερμηνεύσουν στον επεξεργαστή κειμένου .

1^η Διδακτική Ώρα

Μοιράζεται το φύλλο εργασίας και ξεκινούν οι μαθητές να κάνουν την πρώτη δραστηριότητα. Στην πρώτη φάση του σεναρίου οι μαθητές, αφού χωριστούν σε ομάδες, μεταβαίνουν στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης <http://europa.eu/index-el.htm> και καλούνται να μελετήσουν την ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους κυριότερους σταθμούς της, ώστε στη συνέχεια να καταγράψουν τις σημαντικότερες στιγμές της πορείας, όπως αυτοί παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα <http://europa.eu/abc/history/index-el.htm>, σε μια περίληψη με θέμα “Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η εξέλιξή της.”

2^η Διδακτική Ώρα

Στο δεύτερο στάδιο οι ομάδες επιλέγουν με τυχαία εκλογή δύο κράτη και καλούνται να μεταβούν στην ιστοσελίδα της ΕΕ <http://europa.eu/abc/european-countries/eu-members/index-el.htm>. Με τη βοήθεια – συνδρομή του δασκάλου αρχίζουν να συμπληρώνουν σταδιακά τα τρία πρώτα πεδία του υπολογιστικού φύλλου, που αφορούν τα «κράτη – μέλη», «την πρωτεύουσα» και «τα αρχικά της χώρας».

3^η Διδακτική Ώρα

Σε αυτή τη διδακτική ώρα οι μαθητές συμπληρώνουν τα επόμενα πεδία που αφορούν «το νόμισμα πριν από την ένταξη» και «το νόμισμα μετά την ένταξη στην ΕΕ». Απαντούν στην ερώτηση σε ποιες χώρες υπάρχει το κοινό νόμισμα που είναι το ευρώ και ποιες χώρες χρησιμοποιούν ακόμα το δικό τους νόμισμα.

4^η Διδακτική Ώρα

Στη συνέχεια οι ομάδες καλούνται να συμπληρώσουν τα πεδία «γλώσσα» και «έκταση» για να παρατηρήσουν αρχικά και στη συνέχεια να απαντήσουν στην ερώτηση ποια είναι τα μεγαλύτερα – μικρότερα σε έκταση κράτη της ΕΕ, αλλά και ποιες γλώσσες ομιλούνται σε αυτή.

5^η Διδακτική Ώρα

Κατόπιν οι ομάδες με τη συνδρομή του δασκάλου μεταβαίνουν στην ιστοσελίδα <http://europa.eu/abc/governments/index-el.htm>, αποθηκεύουν τις εικόνες των κρατών – μελών για να τις μεταφέρουν στον επεξεργαστή κειμένου και να συμπληρώσουν το πεδίο «σημαία χώρας».

6^η Διδακτική Ώρα

Στην έκτη φάση οι ομάδες καλούνται να συμπληρώσουν τα επόμενα τρία πεδία που αφορούν «τον πληθυσμό», «το θρήσκευμα» και «το πολίτευμα», ώστε στη συνέχεια να απαντήσουν τις ερωτήσεις για

- α) να επισημάνουν τα μεγαλύτερα – μικρότερα κράτη σε πληθυσμό,
- β) να εντοπίσουν την ποικιλομορφία των θρησκειών στα 25 μέλη - κράτη και
- γ) να αναγνωρίσουν το είδος του πολιτεύματος που επικρατεί καθώς και τις διάφορες μορφές του

Επέκταση

Το σενάριο μπορεί να επεκταθεί τουλάχιστον άλλες 2 διδακτικές ώρες είτε εμβαθύνοντας στα θέματα που ήδη τέθηκαν μεγάλωνοντας τις δραστηριότητες, είτε με ένα καινούργιο φύλλο εργασίας το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει:

1. Ακρόαση του ύμνου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατόπιν με τη βοήθεια του καθηγητή – της καθηγήτριας Μουσικής ασκούνται στο να τον αναγνωρίζουν σε διάφορα μουσικά όργανα αλλά και να το εκτελούν μουσικά. Στο τέλος θα μπορούσαν να οργανώσουν ομαδική εργασία που θα αφορά το συνθέτη του ύμνου, το Μότσαρτ που θα ανακοινωθεί στην ηλεκτρονική σελίδα του σχολείου.
2. Με συμπληρωμένα όλα τα πεδία των κρατών – μελών της ΕΕ, οι ομάδες καλούνται να απαντήσουν γραπτά σε κείμενο 100 –150 λέξεων, με τη χρήση των δεδομένων που συνέλεξαν στο ερώτημα «Ανήκουμε στην ΕΕ, σημαίνει ότι είμαστε όλοι ίδιοι; Να γράψετε όσες περισσότερες διαφορές μπορείτε;»

3. Μετάβαση στην ιστοσελίδα <http://europa.eu/europago/welcome.jsp> όπου οι μαθητές μπορούν να διασκεδάσουν παίζοντας, ζωγραφίζοντας, λύνοντας κουίζ.
4. Αναζήτηση περισσότερων πληροφοριών σχετικά με τις γλώσσες της Ε.Ε.
5. Αναζήτηση στην http://ec.europa.eu/publications/maps/index_el.htm διάφορων χαρτών και αφισσών.
6. Διερεύνηση στην ιστοσελίδα http://europa.eu/abc/keyfigures/index_el.htm. Σ' αυτή την ιστοσελίδα παρουσιάζονται πληροφορίες και δεδομένα σχετικά με την ΕΕ και τα κράτη – μέλη με τη χρήση διαγραμμάτων, γραφημάτων και διασκεδαστικών εικονογραφήσεων.

Υλικά

Φύλλο εργασίας, υπολογιστικό φύλλο για καταχωρήσεις δεδομένων.

Βιβλία: Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής ΣΤ΄ τάξης, Γεωγραφίας ΣΤ΄ τάξης, Ιστορίας ΣΤ΄ τάξης.

Πρόχειρο τετράδιο.

Παράθεση πηγών

Βιβλιογραφία

1. Αργύρης Μ. (2002), «Διερευνητική μάθηση με χρήση υπολογιστικών εργαλείων: Μια εναλλακτική πρόταση διδασκαλίας», στο: Κυνηγός Χ. και Δημαράκη Ε. (επιμ.), Νοητικά εργαλεία και πληροφοριακά μέσα. Παιδαγωγική αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας για τη μετεξέλιξη της εκπαιδευτικής πρακτικής, Αθήνα: Καστανιώτης, σ.σ. 98 - 118.
2. Αργύρης Μ. (2005), Υπολογιστικοί μικρόκοσμοι και διερευνητική μάθηση: Στοιχεία του ρόλου του εκπαιδευτικού, Επιστήμες της αγωγής, 1, σ.σ. 69-84.
3. Καζαμίας Α. κ.α. (1995), Ελληνική εκπαίδευση: Προοπτικές ανασυγκρότησης και εκσυγχρονισμού, Αθήνα: Σείριος.
4. Κατσίκης Α. (1999), Διδακτική της Γεωγραφίας, Αθήνα: Τυπωθήτω.
5. Κουτλής Μ. κ.α. (2000), 'Αβάκιο', ένα μαθησιακό περιβάλλον βασισμένο σε ψηφίδες λογισμικού, στο: Κόμης Β. (επιμ.), Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση, Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, Πάτρα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών, σ.σ. 309-322.
6. Κυνηγός Χ. (2002), «Η δευτερογενής ανάπτυξη λογισμικού ως μέθοδος αναστοχασμού στην κατάρτιση επιμορφωτών», στο: Δημητρακοπούλου Α. (επιμ.), Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση. Πρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος: Καστανιώτης- Inter@ctive, σ.σ.139-144.
7. Ματσαγγούρας Η. (2002), Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, Αθήνα: Γρηγόρης.
8. Ματσαγγούρας Η. (2003), Η Διαθεματικότητα στη σχολική γνώση, Αθήνα: Γρηγόρης.
9. Μπέλλου Ι. κ.α. (2002), «Διδακτική παρέμβαση στο μάθημα της Γεωγραφίας με τη συνδρομή του Εκπαιδευτικού Λογισμικού 'Γεωμορφές'», στο: Δημητρακοπούλου Α. (επιμ.), Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση. Παρακτικά 3ου Συνεδρίου ΕΤΠΕ, Τόμος Α΄, Ρόδος: Καστανιώτης – Inter@ctive, σ.σ. 353-362.
10. ΥΥΠΠ.ΕΕ..ΠΠ.ΘΘ.. (2002), Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών, Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Σχολικά βιβλία

Γεωγραφία ΣΤ΄ τάξης – Μαθαίνω για τη Γη

Ιστορία ΣΤ΄ τάξης – Στα νεότερα και σύγχρονα χρόνια

Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή ΣΤ΄ τάξης

Αξιολόγηση του σεναρίου

Το βασικό κριτήριο της αξιολόγησης της ποιότητας ενός σεναρίου είναι το κατά πόσο είναι εντάξιμο στο κύριο διδακτικό έργο και την καθημερινή πραγματικότητα του σχολείου καθώς επίσης και πόσο ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών, των εκπαιδευτικών και των στόχων του σχολικού αναλυτικού προγράμματος. Δηλαδή θα πρέπει να αξιολογήσουμε:

- ✓ την απλότητα,
- ✓ τους ξεκάθαρους ρόλους για κάθε μαθητή,
- ✓ το σαφή ορισμό της αλληλεπίδρασης,
- ✓ την πρόβλεψη του χρόνου εκάστης δραστηριότητας,
- ✓ την αξιοποίηση της φυσικής τάσης του παιδιού για διερεύνηση και δημιουργικότητα,
- ✓ τη δυνατότητα καλλιέργειας δεξιοτήτων, αλλά και στάσεων ζωής,
- ✓ την παροχή ευκαιριών για συνεργατικότητα μεταξύ μαθητών

Πιο απλά θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις στις ερωτήσεις:

- ✓ Τι πήγε καλά στο μάθημα;
- ✓ Τι προβλήματα αντιμετώπισα;
- ✓ Υπάρχουν πράγματα που μπορούσα να κάνω με διαφορετικούς τρόπους;
- ✓ Μπορώ να βασιστώ σ' αυτό το σενάριο για να σχεδιάσω διδακτικά σεναρία για άλλα μαθήματα;

Συμπληρώνοντας την παρακάτω φόρμα, η αξιολόγηση του σεναρίου καθίσταται ιδιαίτερα χρήσιμη τόσο για την επόμενη φορά που πιθανόν θα χρησιμοποιηθεί το ίδιο σενάριο από άλλο συνάδελφο ή σε άλλους μαθητές, όσο και για τη βελτίωση των σεναρίων που θα δομήσει στο μέλλον ο ίδιος εκπαιδευτικός.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΦόρμα αξιολόγησης Εκπαιδευτικού ΣεναρίουΦύλλο εργασίας

Ημερομηνία	
Τίτλος σεναρίου	
Γνωστικά αντικείμενα	
Θεωρείτε ότι επιτεύχθηκαν οι διδακτικοί στόχοι του σεναρίου;	
Οι στόχοι που τέθηκαν ικανοποίησαν τις ανάγκες-επιθυμίες σας;	
Ποιοι παράγοντες κατά την γνώμη σας εμπόδισαν ή μπορεί να εμποδίσουν την πραγματοποίηση κάποιων από τους στόχους;	
Τι θα αλλάζατε από το συγκεκριμένο σενάριο και γιατί;	
Τι σας άρεσε ιδιαίτερα στο σενάριο και το θεωρείται καλή ιδέα; Γιατί;	
Ποια είναι κατά την γνώμη σας τα σημαντικότερα επιχειρήματα που θα μπορούσατε να χρησιμοποιήσετε προκειμένου να πείσετε άλλους συναδέλφους να χρησιμοποιήσουν Εκπαιδευτικό Λογισμικό στην διδασκαλία τους;	

1^η Δραστηριότητα

Ανοίξτε το φυλλομετρητή Internet Explorer και μεταβείτε στην ιστοσελίδα http://europa.eu/abc/history/index_el.htm και μελετήστε την ιστορία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους κυριότερους σταθμούς της, ώστε στη συνέχεια να καταγράψτε τις σημαντικότερες στιγμές της πορείας, όπως αυτοί παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα, σε μια περίληψη με θέμα “Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η εξέλιξή της.”

2^η Δραστηριότητα

Στη συνέχεια ενεργοποιήστε το πρόγραμμα Excell και ανοίξτε το αρχείο «Δεδομένα Ευρωπαϊκής Ένωσης». Κατόπιν μεταβείτε στην ιστοσελίδα http://europa.eu/abc/european_countries/index_el.htm και συμπληρώστε σταδιακά τα δύο πρώτα πεδία, που αφορούν «την πρωτεύουσα» και «τα αρχικά της χώρας», αφού στη βάση δεδομένων περιέχεται συμπληρωμένο μόνο το πεδίο «κράτη – μέλη».

3^η Δραστηριότητα

Σε αυτό το σημείο συμπληρώστε τα επόμενα πεδία που αφορούν «το νόμισμα πριν από την ένταξη» και «το νόμισμα μετά την ένταξη στην ΕΕ». Με αυτό τον τρόπο μπορεί να γίνει δυνατή η ικανότητα διάκρισης και συνειδητοποίησης σε ποιες χώρες υπάρχει το κοινό νόμισμα που είναι το ευρώ και ποιες χώρες χρησιμοποιούν ακόμα το δικό τους νόμισμα.

Σε ποια κράτη δεν χρειαζόμαστε συνάλλαγμα όταν θα τα επισκεφτούμε επειδή έχουμε το ίδιο νόμισμα;

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

11. _____

Γράψτε με λίγα λόγια τι ήταν η Ε.Ο.Κ. και τι είναι το Μάαστριχτ. Για να βοηθηθείτε ανατρέξτε στο βιβλίο της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής σελίδες 63-78, Ιστορίας σελίδες 124-125 και στο βιβλίο της Γεωγραφίας σελίδες 112 – 113 και επισκεφτείτε την ιστοσελίδα http://europa.eu/abc/history/1990-1999/index_el.htm

4^η Δραστηριότητα

Στη συνέχεια οι ομάδες συμπληρώστε τα πεδία «γλώσσα» και «έκταση» και παρατηρήστε αρχικά και στη συνέχεια απαντήστε στην ερώτηση ποια είναι τα μεγαλύτερα – μικρότερα σε έκταση κράτη της ΕΕ, αλλά και ποιες γλώσσες ομιλούνται σε αυτή.

Ποια είναι η περισσότερο διαδεδομένη γλώσσα;

Τις πληροφορίες μπορείτε να τις αντλήσετε από την σχετική ιστοσελίδα http://europa.eu/abc/eurojargon/index_el.htm

καθώς και από τα βιβλία της Ιστορίας, της Γεωγραφίας και της Πολιτικής και Κοινωνικής Αγωγής.

Συμπληρώστε το παρακάτω πίνακα

ΚΡΑΤΗ – ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
Μεγαλύτερα σε έκταση	Μικρότερα σε έκταση

5^η Δραστηριότητα

Κατόπιν μεταβείτε στην ιστοσελίδα <http://europa.eu/abc/governments/index-el.htm>, εντοπίστε και αποθηκεύστε τις εικόνες των κρατών – μελών για να τις μεταφέρετε στον επεξεργαστή κειμένου και να συμπληρώσετε το πεδίο «σημαία χώρας».

Ποια είναι η σημαία της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Περιγράψτε με λίγα λόγια πώς καθιερώθηκε και τι συμβολίζει.

6^η Δραστηριότητα

Για να ολοκληρώσετε τις γνώσεις σας σχετικά με τα κράτη – μέλη της Ε.Ε. δείτε στην http://europa.eu/abc/european_countries/index_el.htm και συμπληρώστε τα επόμενα τρία πεδία που αφορούν «τον πληθυσμό», «το θρήσκευμα» και «το πολίτευμα», ώστε στη συνέχεια να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

α) ποιά είναι τα μεγαλύτερα – μικρότερα κράτη σε πληθυσμό;

ΚΡΑΤΗ – ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	
Μεγαλύτερα σε πληθυσμό	Μικρότερα σε πληθυσμό

β) ποιά είναι τα είδη του πολιτεύματος που επικρατούν καθώς και οι διάφορες μορφές τους στα κράτη – μέλη;

γ) Υπάρχουν χώρες οι οποίες διεκδικούν την ένταξή τους στην Ε.Ε.;

Επισκεφθείτε την παρακάτω ιστοσελίδα και αναφέρατε τις

http://europa.eu/abc/european_countries/candidate_countries/index_el.htm
